PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok VI Warszawa, poniedziałek 7 grudnia 1931 r. Nr. 281

ADRES REDAKCJI: Plac Marsz. Piłsudskiego 9, tel. M. S. Z., wewn. Nr. 53

SPRAWY POLSKIE

POLSKA A JUGOSŁAWJA. POLSKA POLITYKA ZAGRANICZNA.

Deutsche Allg. Ztg. 5. XII. w koresp. z Warszawy p. n. „Czy przyłączenie się Polski do Małej Ententy?" pisze, że wizyta min. Marinković'a w Warszawie zdaje się mieć związek z pogłoskami, nadchodzącemi z Paryża o przyłączeniu się Polski do Małej Ententy.

Dziennik uważa za znamienny artykuł „Kurjera Porannego", pisma, stojącego blizko polskiego Sztabu Głównego, w którym to artykule mowa jest o konieczności zmiany stanowiska Polski wobec narodów słowiańskich.

Dziennik podnosi, że te rozważania niewątpliwie odgrywały wielką rolę w konferencji marsz. Piłsudskiego z min. Marinković'em. Artykuł ten pozwala wnosić, że Polska zmierza do utworzenia wspólnego frontu państw bałkańskich. Na przeszkodzie stoi Czechosłowacja, ale Polacy spodziewają się dojść z nią do porozumienia. Natomiast projekty te oznaczają stanowisko odmowne w odniesieniu do Rosji. Widocznie Warszawa niezbyt poważnie traktuje odbywające się rokowania o pakt nieagresji.

Le Quotidien 5. XII. zamieszcza oświadczenie, udzielone przez min. Marinković'a ag. Havas p. n. „P. Marinković widzi w kampanji rewizjonistycznej jedną z przyczyn kryzysu ekonomicznego".

Ten sam dziennik, informując o konferencji min. Marinković'a z marsz. Piłsudskim, notuje przywiązywane do niej duże znaczenie oraz przewidywane znaczne zbliżenie się Polski do M. Entente'y, jako skutek tej konferencji.

Ceske Slovo 5.XII. w kor. z Warszawy podaje notatkę o artykule „Kurjera Porannego" o stosunku Polski do narodów słowiańskich.

W koresp. z Paryża pisze, że prasa paryska poświęcą wiele uwagi wizycie Marinković'a w Warszawie. We francuskich kołach rządowych wizyta ta wywołała zadowolenie.

Prager Presse 6. XII. w koresp. z Paryża informuje o art. „Temps" z powodu wizyty min. Marinković'a, w którym dziennik francuski podnosił korzyści, wynikające z porozumienia się Polski i Jugosławji.

Kölnische Ztg. 5.XII cytuje komunikat oficjalny o naradach min. Marinković'a w Warszawie.

Deutsche Tageszeitung 6.XII podaje ustępy z komunikatu urzędowego, wydanego z powodu pobytu min. Marinković'a w Warszawie, pod nagłówkiem „Polsko - jugosłowiańskie porozumienie przeciwko rewizji".

Frankfurter Ztg. 5. XII. w koresp. z Warszawy pisze, że dwudniowy pobyt min. Marinković'a w Polsce nie przyniósł konkretnych wyników. Z polskiej strony poruszano dawną myśl utworzenia bloku państw rolniczych, ale Marinković traktował tę sprawę tylko historycznie i nie posunął się poza ramy zwykłych grzeczności. „Kombinacje prasy paryskiej co do przystąpienia Polski do Małej Ententy uważa się tutaj za nieaktualne".

Frankfurter Ztg. 5. XII. w koresp. z Warszawy pisze, że według wiadomości z miarodajnego źródła rząd polski zamierza jeszcze w tym miesiącu podwyższyć cła w ramach dotychczasowej taryfy. Min. Zaleski powiadomił rząd francuski o tym projekcie celem uniknięcia nieporozumień ze swym sprzymierzeńcem. Obrót handlowy z Niemcami spadł w roku bieżącym o 30 proc. w porównaniu z rokiem ubiegłym.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE. POLSKA A NIEMCY. POLSKA A Z. S. R. R.

Germania 6. XII. w koresp. z Katowic pisze, że w obradach komisji społecznej Sejmu Śląskiego przedstawiciele obozu rządowego zgłosili wniosek o wydalenie robotników z Górnego Śląska, będących obywatelami niemieckimi. Przedstawiciel partji Korfantego domagał się najpierw rozpatrywania swojego wniosku i wniosek rządowy został obalony głosami partji Korfantego i niemieckiemi.

Der Tag 5. XII. w koresp. z Katowic p. t. „Bezwstydna nagonka na Niemców na wschodnim Górnym Śląsku" pisze, że Związek Obrony Kresów Za-

Rok VI Warszawa, poniedziałek 7 grudnia 1931 r. Nr. 281

ADRES REDAKCJI: Plac Marsz. Piłsudskiego 8, tel. M. S. Z., wewn. Nr. 58

TREŚĆ: Sprawy polskie: Polska a Jugosławja. Polska polityka zagraniczna. — Sytuacja polityczna w Polsce. Polska a Niemcy. Polska a ZSRR. — Zagadnienia ogólne: Sprawa rozbrojenia. — Francja a Anglja. — Imperjum Brytyjskie. — Sytuacja polityczna i gospodarcza w ZSRR. — Państwa bałtyckie.

SPRAWY POLSKIE

POLSKA POLITYKA ZAGRANICZNA
POLSKA A JUGOSŁAWJA.

Deutsche Allg. Ztg. 5. XII. w koresp. z Warszawy p. n. „Czy przyłączenie się Polski do Małej Ententy?" pisze, że wizyta min. Marinkovića w Warszawie [illegible] z pogłoskami, nadchodzącemi z Paryża o przyłączeniu się Polski do Małej Ententy.

Dziennik uważa za znamienny artykuł „Kurjera Porannego" pióra [illegible] polskiego Sztabu Głównego, w którym to artykule mowa jest o konieczności zmiany stanowiska Polski wobec narodów słowiańskich.

Dziennik podkreśla, że [illegible] niewątpliwie odgrywały wielką rolę w konferencji marsz. Piłsudskiego z min. Marinkoviciem. Artykuł ten pozwala wnosić, że Polska zbliżyła się do utworzenia wspólnego frontu państw bałt. i Małej Ent. Na przeszkodzie stoi Czechosłowacja, [illegible] spodziewają się dojść z nią do porozumienia, [illegible] te oznaczają stanowisko [illegible] w odniesieniu do Rosji. W [illegible] Warszawie [illegible] uważanie traktatu [illegible] nieagresji.

Le Quotidien 5. XII. [illegible] Marinkovića oświadczenie, udzielone przez [illegible] korespondentowi ag. Havas p. n. „P. Marinković [illegible] politycznej [illegible]".

Ten sam dziennik, informując o konferencji min. Marinkovića z min. Zaleskim, [illegible] nader przyjaznym [illegible] oraz przewidywane znaczne zbliżenie się Polski do M. Ententy, jako skutek tej konferencji.

Czeske Slovo 5. XII. w koresp. z Warszawy podaje notatkę o artykule „Kurjera Porannego" o stosunku Polski do narodów słowiańskich.

W koresp. z Paryża pisze, że prasa paryska poświęca wiele uwagi wizycie Marinkovića w Warszawie. We francuskich kołach rządowych wizyta ta wywołała zadowolenie.

Prager Presse 6. XII. w koresp. z Paryża informuje o art. „Temps" na temat wizyty min. Marinkovića, w którym dziennik francuski podnosi korzyści, wynikające z porozumienia się Polski i Jugosławji.

Kölnische Ztg. 5.XII cytuje komunikat oficjalny o naradach min. Marinkovića w Warszawie.

Deutsche Tageszeitung 6.XII podaje ustępy z komunikatu urzędowego, wydanego z powodu pobytu min. Marinkovića w Warszawie, pod nagłówkiem „Polsko - jugosłowiańskie porozumienie przeciwko rewizji".

Frankfurter Ztg. 5. XII. w koresp. z Warszawy pisze, że dwudniowy pobyt min. Marinkovića w Polsce nie przyniósł konkretnych wyników. Z polskiej strony poruszano dawną myśl utworzenia bloku państw rolniczych, ale Marinković traktował tę sprawę tylko historycznie i nie posunął się poza ramy zwykłych grzeczności. „Kombinacje prasy paryskiej co do przystąpienia Polski do Małej Ententy uważa się tutaj za nieaktualne".

Frankfurter Ztg. 5. XII. w koresp. z Warszawy pisze, że według wiadomości z miarodajnego źródła rząd polski zamierza jeszcze w tym miesiącu podwyższyć cła w ramach dotychczasowej taryfy. Min. Zaleski powiadomił rząd francuski o tym projekcie celem uniknięcia nieporozumień ze swym sprzymierzeńcem. Obrót handlowy z Niemcami spadł w roku bieżącym o 30 proc. w porównaniu z rokiem ubiegłym.

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE.
POLSKA A NIEMCY.
POLSKA A Z. S. R. R.

Germania 6. XII. w koresp. z Katowic pisze, że w obradach komisji społecznej Sejmu Śląskiego przedstawiciele obozu rządowego zgłosili wniosek o wydalenie robotników z Górnego Śląska, będących obywatelami niemieckimi. Przedstawiciel partji Korfantego domagał się najpierw rozpatrywania swojego wniosku i wniosek rządowy został obalony głosami partji Korfantego i niemieckiemi.

Der Tag 5. XII. w koresp. z Katowic p. t. „Bezwstydna nagonka na Niemców na wschodnim Górnym Śląsku" pisze, że Związek Obrony Kresów Za-

chodnich przesłał wojewodzie rezolucję, domagającą się zwolnienia wszystkich obywateli niemieckich z zakładów przemysłowych, ponieważ nie są oni potrzebni. Z motywów tej rezolucji wynika, że Związek ten i różne zbliżone do niego organizacje dążą do zupełnej polonizacji przemysłu górnośląskiego.

Vosssiche Ztg. 4. XII. w koresp. z Warszawy podaje notatkę o reorganizacji polskiego Sztabu Głównego oraz pisze o spisie powszechnym w Polsce, który zdaniem dzien. odbędzie się według nowej metody, jeżeli chodzi o mniejszości narodowe. Mianowicie dotychczas ludność była liczona według narodowości, a teraz wstawiono na to miejsce język ojczysty. Ponieważ wiele dzieci mniejszości narodowych uczęszcza do szkół polskich, wielka część mniejszości może być w ten sposób zaliczona do ludności polskiej.

Vossische Ztg. 5.XII w koresp. z Warszawy p. t. „Nie będzie żadnej dynastji Hohenzollern - Piłsudski" pisze, że koła urzędowe polskie zaprzeczyły pogłoskom a jakichkolwiek projektach utworzenia dynastji polsko - rumuńskiej, uznając wiadomości te za zmyślone.

Vossische Ztg. 3.XII w koresp. z Warszawy podaje zeznania prof. Motza w procesie przywódców opozycji p. t. „Przez Brześć do monarchji?"

Kölnische Ztg. 6. XII. pisze o książce Oertzena „Das ist Polen", że po tytule możnaby oczekiwać ostrej napaści na Polskę oraz wykazania jak dalece Polacy są gorsi od Niemców. Jednak tytuł ten wprowadza w błąd. Autor doszedł do wniosku, że bez załatwienia spraw polsko - niemieckich nie potrafią Niemcy wielu doniosłych zagadnień przeprowadzić po swojej myśli w polityce międzynarodowej; dziennik zaznacza, iż Oertzen powinien był wskazać, jak sobie wyobraża załatwienie spraw z Polską.

Dreptatea 4.XII zamieszczając recenzję książki v. Oertzena „Das ist Polen" podkreśla trudność położenia międzynarodowego, wynikającą stąd, że kiedy jedni urządzają konferencje i zawierają pakty ubezpieczające przed wojną, inni w tym samym czasie w N. Jorku zalecają rewizję układów pokojowych, co oczywiście musi doprowadzić do nowej wojny.

Izwiestja 5. XII. zamieszczają krótkie doniesienie Bratina o zmianach w polskim sztabie głównym. Korespondent pisze, że pogłoski, jakoby marsz. Piłsudski zamierzał przeprowadzić „reformę napoleońską", a to przez skasowanie sztabu generalnego, potwierdzają się. „Likwidacja sztabu generalnego wywołuje wielką sensację w kołach politycznych i wojskowych. Na temat tej reorganizacji kursują najrozmaitsze pogłoski".

Trybuna Radziecka 4.XII. (Moskwa) zamieszcza p. n.: „Precz z rządem szubienicy w Polsce faszystowskiej" odezwę C. K. polskiej partji komunistycznej. Odezwa ta zawiera protest przeciwko wprowadzeniu w Polsce sądów doraźnych i ostatnim egzekucjom, wykonanym na mocy wyroków tych sądów. „Sądy doraźne — głosi odezwa — mają za zadanie tępić w Polsce, oraz na ziemiach ukraińskich i białoruskich sympatje dla Sowietów i przejawy protestu przeciwko interwencji w Sowietach, przygotowywanej przez Polskę i Francję." W d. c. odezwa nawiązuje do wypadków na Dalekim Wschodzie i cytuje ustępy z artykułu Mackiewicza i Studnickiego, które — zdaniem dziennika — mają być dowodem, iż marsz. Piłsudski nosi się z planami wojennemi przeciwko Sowietom. „Min. Zaleski cedzi fałszywe słówka o pokojowych tendencjach Polski wobec Sowietów, lecz nie wspomina ani słowem o tem, że po napadzie Japonji na Mandżurję marsz. Piłsudski wyruszył do Bukaresztu, aby ze sztabem rumuńskim omówić plany wspólnego zaatakowania Sowietów". Odezwa stwierdza, że egzekucje na mocy wyroków sądów doraźnych są jaskrawą oznaką wzmożonych przygotowań do interwencji zbrojnej przeciwko Sowietom. Odezwa nawołuje w końcu do urządzania masowych wieców protestacyjnych nie tylko w Polsce, ale i zagranicą przed poselstwami i konsulatami polskiemi.

ZAGADNIENIA OGÓLNE

SPRAWA ROZBROJENIA.

The Morning Post 4.XII w koresp. z Genewy pisze, że oświadczenie Mac Donalda w sprawie składu delegacji brytyjskiej na konferencję rozbrojeniową wpłynęło uspakajająco na atmosferę genewską. Ostatnie wypadki a m. inn. konflikt mandżurski przyczyniły się do tego, iż w kołach Ligi Narodów powstały wątpliwości co do pomyślnych wyników konferencji. Decyzja Mac Donalda wysłania do Genewy doborowej delegacji jest interpretowana w Genewie jako wskaźnik, że W. Brytanja zamierza pojąć inicjatywę w sprawie ograniczenia zbrojeń, a nie pozostawi kierownictwa pewnym państwom, których entuzjazm dla rozbrojenia wypływa z faktu, iż zmuszone są one naskutek postanowień traktatów pokojowych pozostawać w stanie upośledzenia.

The Morning Post 4. XII. w koresp. z Waszyngtonu pisze, iż wobec mianowania doborowej delegacji brytyjskiej na konferencję rozbrojeniową, zapewne Hoover zamianuje Stimsona przewodniczącym delegacji amerykańskiej. Autor pisze, że przed mianowaniem delegacji brytyjskiej w Stanach Zjednoczonych kursowały pogłoski o zamiarze Anglji wystąpienia z propozycją odroczenia konferencji.

Kölnische Ztg. 4.XII. pisze: „Zajście w Trocadero było objawem, który z powodu swego charakteru międzynarodowego może pociągnąć w całym świecie najgorsze następstwa dla idei rozbrojenia. Czy zostało ono świadomie spowodowane przez jawnych i ukrytych zwolenników zbrojeń we Francji ze względu na zbliżającą się konferencję rozbrojeniową, na której przecież może zapaść także decydujący wyrok co do oficjalnego stanowiska Francji? Nie można się obronić od tej myśli, gdy się czyta „dobrą radę" takiego człowieka jak Hennessy. Czyżby ten były dyplomata tak niedyplomatycznie miał się zachować, iżby wypuścił z rąk tajemnicę kół wojskowych i popierających zbrojenia? Wówczas awantura w Trocadero uzyskałaby jeszcze większe znaczenie. Rząd francuski będzie musiał wyraźnie wypowiedzieć się przy sposobności w sprawie swego stanowiska co do rozbrojenia, jeżeli nie chce narazić się na zarzut, iż sztucznie wywołuje „gniew ludu" przeciwko rozbrojeniu".

FRANCJA A ANGLJA.

The Morning Post 4.XII w art. wst. w związku ze sprawą reparacyj stwierdza z żalem, że wstępne rozmowy wykazały głęboką różnicę poglądów francuskich i angielskich. Należy się obawiać, że uporczywe obstawanie za tezą francuską mogłoby okazać się katastrofalne.

Izwestja 5.XII piszą: Nowy spadek funta an-

jeżeli urządzają konferencje i zawierają pakty ubezpieczające przed wojną, inni w tym samym czasie w N. Jorku zalecają rewizję układów pokojowych, co oczywiście musi doprowadzić do nowej wojny.

Izwiestja 5. XII. zamieszczają krótkie doniesienie Bratina o zmianach w polskim sztabie głównym. Korespondent pisze, że pogłoski, jakoby marsz. Piłsudski zamierzał przeprowadzić „reformę napoleońską", a to przez skasowanie sztabu generalnego, potwierdzają się. „Likwidacja sztabu generalnego wywołuje wielką sensację w kołach politycznych i wojskowych. Na temat tej reorganizacji kursują najrozmaitsze pogłoski".

Trybuna Radzieckа 4. XII. (Moskwa) zamieszcza p. n.: „Precz z rządem szubienicy w Polsce lassy-stowskiej" odezwę C. K. polskiej partji komunistycznej. Odezwa ta zawiera protest przeciwko wprowadzeniu w Polsce sądów doraźnych i ostatnim egzekucjom, wykonanym na mocy wyroków tych sądów. „Sądy doraźne — głosi odezwa — mają za zadanie tępić w Polsce, oraz na ziemiach ukraińskich i białoruskich sympatje dla Sowietów i przejawy protestu przeciwko interwencji w Sowietach, przygotowywanej przez Polskę i Francję". W d. c. odezwa nawiązuje do wypadków na Dalekim Wschodzie i cytuje ustępy z artykułu Mackiewicza i Studnickiego, które — zdaniem dziennika — mają być dowodem, iż marsz. Piłsudski nosi się z planami wojennemi przeciwko Sowietom. „Min. Zaleski cedzi fałszywe słówka o pokojowych tendencjach Polski wobec Sowietów, lecz nie wspomina ani słowem o tem, że po napadzie Japonji na Mandżurję marsz. Piłsudski wyruszył do Bukaresztu, aby ze sztabem rumuńskim omówić plany wspólnego zaatakowania Sowietów". Odezwa stwierdza, że egzekucje na mocy wyroków sądów doraźnych są jaskrawą oznaką wzmożonych przygotowań do interwencji zbrojnej przeciwko Sowietom. Odezwa nawołuje w końcu do urządzania masowych wieców protestacyjnych nie tylko w Polsce, ale i zagranicą przed poselstwami i konsulatami polskiemi.

[illegible] może pociągnąć w całym świecie najgorsze następstwa dla idei rozbrojenia. Czy zostało ono świadomie spowodowane przez jawnych i ukrytych zwolenników zbrojeń we Francji, ze względu na zbliżającą się konferencję rozbrojeniową, na której prestiż może zapaść także decydujący wyrok co do ufiksalnego stanowiska Francji? Nie można się obronić od tej myśli, gdy się czyta „dobre rady" takiego człowieka jak Hennessy. Czyżby ten były dyplomata tak niedyplomatycznie miał się zachować, żeby wypuścić z rąk tajemnice kół wojskowych i popierających zbrojenia? Wówczas awantura w Trocadero uzyskałaby jeszcze większe znaczenie. Rząd francuski będzie musiał wyraźnie wypowiedzieć się przy sposobności w sprawie swego stanowiska co do rozbrojenia, jeżeli nie chce narazić się na zarzut, iż sztucznie wywołuje „gniew ludu" przeciwko rozbrojeniu.

FRANCJA A ANGLJA.

The Morning Post 4. XII w art. wst. w związku ze sprawą reparacyj stwierdza z żalem, że wstępne rozmowy wykazały głęboką różnicę poglądów francuskich i angielskich. Należy się obawiać, że uporczywe obstawanie za tezą francuską mogłoby okazać się katastrofalne.

Izwiestja 5. XII piszą: Nowy spadek funta an-

chodnich przesłał wojewodzie rezolucję, domagająca się zwolnienia wszystkich obywateli niemieckich z zakładów przemysłowych, ponieważ nie są oni potrzebni. Z motywów tej rezolucji wynika, że Związek ten i różne zbliżone do niego organizacje dążą do zupełnej polonizacji przemysłu górnośląskiego.

Vossische Ztg. 4. XII. w koresp. z Warszawy podaje notatkę o reorganizacji polskiego Sztabu Głównego oraz pisze o spisie powszechnym w Polsce, który zdaniem dzien. odbędzie się według nowej metody, jeżeli chodzi o mniejszości narodowe. Mianowicie dotychczas ludność była liczona według narodowości, a teraz wstawiono na to miejsce język ojczysty. Ponieważ wiele dzieci mniejszości narodowych uczęszcza do szkół polskich, wielka część mniejszości może być w ten sposób zaliczona do ludności polskiej.

Vossische Ztg. 5. XII. w koresp. z Warszawy p. t. „Nie będzie żadnej dynastji Hohenzollern - Piłsudski" pisze, że koła urzędowe polskie zaprzeczyły pogłoskom o jakichkolwiek projektach utworzenia dynastji polsko - rumuńskiej, uznając wiadomości te za zmyślone.

Vossische Ztg. 3. XII w koresp. z Warszawy podaje zeznania prof. Motza w procesie przywódców opozycji p. t. „Przez Brześć do monarchji?"

Kölnische Ztg. 6. XII. pisze o książce Oertzena „Das ist Polen", że po czytaniu możnaby oczekiwać ostrej napaści na Polskę oraz wykazania jak dalece Polacy są gorsi od Niemców. Jednak tytuł ten wprowadza w błąd. Autor doszedł do wniosku, że bez załatwienia spraw polsko-niemieckich nie potrafią Niemcy wielu domowych zagadnień przeprowadzić po swojej myśli w polityce międzynarodowej. Dziennik zaznacza, iż Oertzen powinien był [illegible] jak sobie wyobraża załatwienie spraw z Polską.

Deutsche [illegible] 4. XII zamieszczają recenzję książki v. Oertzena „Das ist Polen", podkreśla trudność położenia międzynarodowego, wynikającą stąd, że kiedy

SPRAWA ROZBROJENIA.

The Morning Post 4. XII w koresp. z Genewy pisze, że wskutek zmiany Mr. Dominika w sprawie składu delegacji brytyjskiej na konferencję rozbrojeniową wyłaniają się ważne zagadnienia [illegible]. Ostatnie wypadki [illegible] w Mandżurji [illegible] mandżurskie przyczynił się [illegible] Ligi Narodów powstały wątpliwości co do [illegible] wyników konferencji. Decyzja Mac Donalda wysłania do Genewy [illegible] delegacji jest [illegible] w Genewie jako [illegible] Mr. Brytanji [illegible] dać inicjatywę w sprawie rozbrojenia [illegible], a nie pozostawi [illegible] pewnym państwom, których entuzjazm dla [illegible] wypływa z faktu, że zmierzają [illegible] nienaruszalności traktatów pokojowych, pociągnąć w ostateczne upośledzenia.

The Morning Post [illegible] koresp. z Waszyngtonu pisze, iż wobec mianowania [illegible] delegacji brytyjskiej na konferencję rozbrojeniową, zapewne Hoover [illegible] przewodnicza[illegible] delegacji amerykańskiej. Autor pisze, że przed mianowaniem delegacji brytyjskiej w Stanach Zjednoczonych [illegible] Anglji wystąpienia z propozycją [illegible] konferencji.

Kölnische Ztg. [illegible] w Trocadero było objawem, który z powodu swego charak-

gielskiego jest poniekąd wynikiem zwykłych manewrów francuskich. Ilekroć rząd francuski zaczyna rokować z Anglją, banki francuskie atakują walutę angielską. Ostatni atak jednak, jak się zdaje, zawiódł. Anglicy — po wyrzeczeniu się waluty złotej — obojętniej, niż dotychczas, traktują spadek funta, który nie zagraża bezpośrednio ich zapasom złota. Spadek funta przynosi duże straty Francji, która posiada wielkie zapasy funtów. Bank Francji, aby ukryć straty spowodowane spadkiem kursu funta fałszuje tygodniowe wykazy: funty podawane są w wykazach, przerachowane na franki francuskie, nie według kursu notowanego na giełdzie w dniu wykazu, lecz według kursu nominalnego przed zniesieniem parytetu złota. Cała prasa na świecie pisze o fałszowaniu wykazów Banku Francji, który dotychczas temu nie zaprzeczył. W Anglji liczą się z tem, że Francuzi rzucą na rynek zapasy złota dla podtrzymania kursu funta — czyli innemi słowy Francuzi będą ratować kurs funta, nie otrzymując wzamian żadnych kompensat od Anglji.

La Tribuna 3.XII. wskazuje na dalsze zawikłania finansowe, między Anglją, Francją i Holandją, jako wynik braku współpracy, pomimo ciągłych konferencyj i komitetów, które mają złemu zaradzić. Zło tkwi w tem — zdaniem dziennika — że niema szczerej chęci do współpracy między narodami.

IMPERJUM BRYTYJSKIE.

Le Temps 3.XII. twierdzi, że program rządu Mac Donalda co do statutu Indyj równa się przyrzeczeniu rozszerzonej autonomji politycznej i administracyjnej z zastrzeżeniem opieki brytyjskiej. Program ten nie zdoła jednak zadowolić nacjonalistów Indyjskich, jak również angielskich konserwatystów obawiających się umniejszenia autorytetu Wielkiej Brytanji. Mac Donaldowi udało się jednak, dzięki autorytetowi, jaki posiada, utrzymać powyższy program, co da mu możność działania, mimo nieudanej konferencji okrągłego stołu. Czas pokaże jak zareagują na program ten nacjonaliści hinduscy i do jakiego stopnia W. Brytanja będzie się musiała liczyć z ruchem agitacyjnym, który wybuchnie ponownie po powrocie Grandi'ego.

Corriere della Sera 2.XII. w art. wst. zwraca uwagę na potrzebę rozwiązania przez Włochy stosunków gospodarczych ze Wschodem. Zwłaszcza nadają się do tego Indje, rozluźniające stosunki z Anglją a posiadające wiele płodów surowych i potrzebujące wyrobów przemysłowych.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W Z. S. R. R.

Trybuna Radziecka 3.XII zamieszcza szereg doniesień korespondentów z Odesy, Kijowa i Żytomierza, stwierdzających, iż polskie organizacje komunistyczne pracują wielce niedbale i nie prowadzą z należytą energją pracy społecznej w kierunku rozpowszechniania czasopism komunistycznych i lekceważą nawoływania władz partyjnych do podniesienia tempa pracy w warsztatach i fabrykach.

Sierp 4.XII (Charków) zawiadamia, iż 15 grudnia odbędzie się narada korespondentów polskich pism komunistycznych, a to celem omówienia zadań propagandy prasy sowieckiej.

Izwiestja 4.XII. informuje o złożeniu przez redakcję tego pisma ofiary w wysokości 1 miljona rubli na rozwój cywilnego lotnictwa. Redakcja pisma „Izwiestja" wzywa redakcje innych czasopism komunistycznych do składania ofiar na ten cel.

La Tribuna 3. XII. w art. wst. przypisuje duże znaczenie zjawisku, że Stalin się zgodził na sprzedawanie przez gospodarstwa zbiorowe ziemiopłodów, uzyskanych ponad ilość należną władzom. Jest to ustępstwo rządu wobec siły zbiorowych gospodarstw rolnych, które wobec rządu reprezentują większą siłę, niż byli przedtem chłopi jako jednostki. W ten sposób gospodarstwa zbiorowe, które miały służyć do złamania kapitalizmu, reprezentowanego przez chłopów, złamały wprawdzie chłopów, ale nie wyzbyły się ducha kapitalistycznego; ze stanowiskiem ich musi się rząd liczyć bardziej niż przedtem z chłopami.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE.

Prasa litewska z 5. XII. w koresp. ag. „Elta" z Rygi, informującej o utworzeniu nowego rządu łotewskiego przez leadera stronnictwa postępowego Skujenieksa, podkreśla, że rząd ten został utworzony przez stronnictwa (katolickie i centrum), rozporządzające większością jednego głosu i przy poparciu stronnictwa nowoosadników; w ostrej opozycji do rządu znajdują się stronnictwa socjalistyczne i mniejszości narodowe. Przedstawiciel łotewskiego stronnictwa socjal-dem. Menders — po odczytaniu deklaracji nowego rządu — oświadczył, że socjaldemokraci nigdy nie zgodzą się na poparcie nowego rządu i będą prowadzili przeciwko niemu ostrą walkę. W tym samym duchu wypowiedzieli się przedstawiciele mniejszości narodowych, podkreślając, że „mniejszości narodowe Łotwy ignorują rząd Skujenieksa". W d. c. ag. „Elta" przytacza streszczenie głosów łotewskiej prasy opozycyjnej, która przepowiedziała nowemu rządowi niedługi żywot i wytknęła mu bezsilność w zakresie wyprowadzenia Łotwy z kryzysu gospodarczego.

Lietuvos Žinios 4. XII. w art. wst. ostro atakuje prasę łotewską, a w szczególności wychodzące w Rydze dzienniki „Segodnia" (rosyjski) i Pedeja Bridi (antypolski), z powodu tendencyjnego przedstawiania obecnej sytuacji na Litwie. Dziennik podkreśla, że tylko łotewskie dzienniki demokratyczne podają prawdziwe informacje o Litwie.

Lietuvos Aidas 5. XII. staje w obronie prasy łotewskiej, natomiast zarzuca niesumienność i tendencyjność litewskiej prasie opozycyjnej, która ignoruje wszelkie poczynania rządu; jako dowód tego dziennik cytuje zbywanie przez tę prasę całkowitem milczeniem wyborów nowego prezydenta Litwy.

Prasa litewska z 4. XII. informuje o przybyciu na Litwę nowego nuncjusza papieskiego msgr. Arata.

Lietuvos Aidas 4. XII. w art. wst. informuje, że rząd litewski został zmuszony znieść — z powodu pogłębiającego się kryzysu gospodarczego — dodatki świąteczne urzędnikom państwowym wyższych kategoryj, względnie zmniejszyć te dodatki pracownikom niższych kategoryj.

Lietuvos Žinios 4. i 5. XII. informuje, na podstawie źródeł miarodajnych, o zamierzonej przez rząd litewski redukcji urzędników państwowych, a w pierwszym rzędzie mężatek. Dziennik ostro atakuje litewską prasę rządową z powodu rozmyślnego ukrywania przed społeczeństwem rzeczywistej sytuacji gospodarczej w kraju i przedstawiania jej wbrew rzeczywistości w barwach różowych; ostatnie niespodziewane posunięcia rządu dowodzą, że gospodarcza sytuacja Litwy jest katastrofalna.

Druk. „Kadra", Warszawa, Długa 50, tel 786-30.

Drukowano na prawach rękopisu.

La Tribune 3. XII. w art. wst. przypisuje duże znaczenie okoliczności, że Stalin się zgodził na sprzedawanie przez gospodarstwa zbiorowe ziemiopłodów uzyskanych ponad ilość należną władzom. Jest to ustępstwo rządu wobec siły zbiorowych gospodarstw rolnych, które wobec rządu reprezentują większą siłę, niż był przedtem chłop jako jednostka. W ten sposób gospodarstwa zbiorowe, które miały służyć do złamania kapitalizmu rolnego, scentralizowanego przez chłopów, zmieniły wprawdzie chłopów, ale nie wytępiły się ducha kapitalistycznego, ze stanowiskiem ich musi się rząd liczyć bardziej, niż przedtem z chłopami.

PAŃSTWA BAŁTYCKIE

Pravo donesam z 3. XII. w koresp. ag. „Elta" z Rygi, informuje o otwarciu nowego rządu łotewskiego przez kontrę stronnictwa „Zemnieku Savieniba", podkreśla, że rząd ten musi utworzyć gruby stosunek z Estonią i Litwą, uwzględniając wzmocnienie nowego ducha przy poparciu stronnictw mniejszościowych; w innej ostoi się także znaczny rząd socjal-demokratyczny, łącząca narodowy charakter ustroju gospodarczego pomiędzy aliantów Meiertsa — po odcięciu połączenia, wzmożenia — oczywiście, że zainteresowanie w którym się znalazł się na wyjątkowe nowego rządu i jego stronnictw wyczerpuje, zanim może wejść. W łotewskim Dzienniku wyjaśnionym, że przedstawicielstwo mniejszości narodowych, przedstawiciela Rossiji: wraz z ukraińskim z Łotwy ujawnią wyraźnie Słowacją. W Ł i ag. „Elta" przydaje uzasadnienia głosów łotewskich przez najwyższą wartość i wyraźnie jak beznadzieność w zakresie wzmocnienia Łotwy i Estonii demokratycznej.

Lietuvos Žinios 4. XII. w art. wst. zaznacza, że nowo przedstawione w zakresie wyjaśnienia w Rydze dziennik „Segodnia" (rosyjski) i „Rigas Zinas" (łotewski) z powodu tendencyjnego przedstawienia obecnej sytuacji na Litwie. Dziennik podkreśla, że tylko łotewskie dzienniki demokratyczne podają prawdziwe informacje z Litwy.

Lietuvos Aidas 4. XII. pisze w obronie prawy łotewskiej, że prawdziwe obecnie zastosowanie nowej konstytucji łotewskiej znacznie przyczyni się, która sprawdzi, w jakim nowym stanie się jak dotąd nieustannie zagrożone tak jej ustrój prawa — wyjaśnienie najpierw wzorów nowego prawa ustroju Litwy.

Pravo Hlasnoste z 4. XII. informuje o pobytach na Litwie uwagę interesem angielskiej Arsta.

Lietuvos Aidas 4. XII. w art. wst. informuje, że rząd litewski zostały uzupełniony — z powodu przyjmowania sie tryzysu gospodarczego — dotknięci zwiększone wyjściem przynajmniej w kredytach „kalejdany" w celu zmniejszenia wzmocnienia przedstawicieli rządowych inteligencji.

Lietuvos Žinios 4. i 5. XII. informuje, na podstawie źródeł miarodajnych, o zamierzonej przez rząd litewski redukcji urzędników państwowych, a w pierwszym rzędzie mężatek. Dziennik ostro atakuje litewską prasę rządową z powodu rozmyślnego ukrywania przed społeczeństwem rzeczywistej sytuacji gospodarczej w kraju i przedstawiania jej wbrew rzeczywistości w barwach różowych; ostatnie niespodziewane posunięcia rządu dowodzą, że gospodarcza sytuacja Litwy jest katastrofalna.

Drukowano na prawach rękopisu

gielskiego jest poniekąd wynikiem zwykłych manewrów francuskich. Dalszy rząd francuski zaczyna rokować z Anglją, banki francuskie atakują walutę angielską. Oto cały ich jednak, jak się zdaje, zawiódł. Anglicy — po wyczerpaniu się waluty złotej — ostatecznie, niż dotychczas, traktują spadek funta, który nie zagraża bezpośrednio ich zapasom złota. Spadek funta przyniósł duże straty Francji, która posiada wielkie zapasy funtów. Bank Francji, aby uniknąć strat spowodowanych spadkiem kursu funta, także zapłacił wyższe sumy wydawane są w wyborach, przewartościowanie na franki francuskie nie wszystkiego, dysponowanego na giełdzie w dniu wyborów według kursu maksymalnego, przed aneksowaniem poprzedniego złota. Cała prasa nie przestaje pisać o zaskoczeniu wyższą sumą Banku Francji, który dotychczas temu nie zapobiegł. W Anglji liczą się z tem, że Francja zamienia na rynku zapasy złota dla utrzymania kursu funta — czyli innemi słowy Francuzi będą zmuszeni kurs funta, nie otrzymując wzamian żadnych kontrybucji od Anglji.

La Tribune 3. XII. wskazuje na dalsze zawiłości finansowe między Anglją, Francją i Szwajcarją, które wraz ze wspólnemi nowemi nagłych konferencjami monetarnymi dają podstawę do wniosku, że w tem — według dziennika — że sprawa może być rozwiązana na konferencji międzynarodowej.

IMPERJUM BRYTYJSKIE

L'Europe 4. XII. twierdzi, że program szefa Mac Donalda, co do sprawy Indyj, rządu się niemniej rozciąga na tak poważną autonomję polityczną i administracyjną, z zastrzeżeniem jednak brytyjskiej. Program ten nie może jednak zadowolić nacjonalistów indyjskich. Ale przyjęcie angielskiego konserwatywnego planu ostatecznie wzmocni stanowisko Wielkiej Brytanji. Mac Donaldowi może się jednak udać autonomja jak pewnych warunkach praworządnych w sprawie, że nie możność działania mimo niedostatecznej konsolidacji wszystkiego świata. Czas pokaże jak szczególnie wiele pracy ten dziennik nadaje, i do jakiego stopnia W. Brytanja będzie się musiała liczyć z tymi ideałami, które wyłoniło politycznie poprawne Gandhiego.

Berliner Tage-Blatt 4. XII. w art. wst. zwraca uwagę, że angielskie sfery rządowe zaniepokojone są stosunkiem ze Wschodem. Oddzielnie ustalono, że nowe linje, zastosowane obecnie, z Chin, z Rosji, nie są w stanie zapewnić autonomji i prawie wszystkich przemysłowych.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA W Z S R R

Pravda Rudeńska 3. XII. komunikuje samego dotychczas korespondentów z Odessy, Kijowa i Dniepropietrowska, iż wskutek organizowania komunistycznej polityki wielkie przedsiębiorstwa z braku energji pracy spółdzielni w kierunku realizowania czasopism komunistycznych i jakości, nie wykonały planu i przyczyniają się do podniesienia pracy w warsztatach i fabrykach.

Sieja 4. XII. (Charków) zawiadamia, że 45 gminach odbędzie się zjazd korespondentów polskich pism komunistycznych, a to celem omówienia zadań przedsiębiorstwa prasy sowieckiej.

Izwiestja 4. XII. informuje o złożeniu przez redakcję tego pisma ofiary w wysokości 1 miljona rubli na rozwój cywilnego lotnictwa. Redakcja pisma „Izwiestja" wzywa redakcje innych czasopism komunistycznych do składania ofiar na ten cel.

Druk. „Kadra" Warszawa, Długa 50, tel. 786-80.